

Český Krumlov

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Český Krumlov

Nadmořská výška: 492 m n. m.

Počet obyvatel: 11 986

Adresa URL: www.mu.ckrumlov.cz

Okres: Český Krumlov

GPS souřadnice: 48.812735N, 14.317466E

První pís. zmínka: 1253 (771 let)

PSČ: 381 01

Památky a zajímavosti Český Krumlov

Hlavní dominantou města je zámek Český Krumlov, který je po Pražském hradě nejrozsáhlejší zámecký areál v České republice. Neméně významný je most Na plášti, který spojuje zámeckou zahradu se zámkem.

Středověké centrum města, které obklopuje meandry Vltavy, je od roku 1963 městskou památkovou rezervací a od roku 1992 je zapsáno na seznamu světového dědictví UNESCO. V roce 2003 bylo městskou památkovou zónou vyhlášeno předměstí Plešivec (jižně od historického jádra).

Státní hrad a zámek Český Krumlov

– je původní gotický hrad přestavěný zejména v renesančním slohu. Skládá se z Dolního hradu (původního Hrádku) s dominující věží a Horního hradu. V původní půdorysné dispozici, hmotové skladbě, interiérové instalaci i architektonickém detailu je dochován stavební vývoj od 14. do 19. století. Monumentální komplex hradu a zámku Český Krumlov je situován na protáhlém vysokém skalním ostrohu, který z jihu obtéká řeka Vltava a na severní straně potok Polečnice.

Hrad patrně založil Vítek II. z Prčice, první písemná zmínka je v německé básni z roku 1240, roku 1253 se uvádí Witico de Chrumbenowe, který patrně vybudoval dnešní Hrádek s věží. Když roku 1302 krumlovská větev Vítkovců vymřela, zdědil hrad Jindřich I. z Rožmberka, který sem také přesídlil a Dolní hrad rozšířil. Jeho syn Petr I. z Rožmberka postavil Horní hrad, který Oldřich II. z Rožmberka (1403–1462) přestavěl. K velkým stavebním úpravám došlo za nejvyššího purkrabího Viléma z Rožmberka (1535–1592). Jeho bratr Petr Vok se tak zadlužil, že musel zámek prodat císaři Rudolfovi II., který jej daroval svému nemanželskému synovi Juliu Caesarovi (jinak také Juan d'Austria). Roku 1622 dal císař Ferdinand II. Krumlov rodině Eggenberků, kteří zadali barokní přestavby zámku, stavbu prvního dřevěného divadla (1680) a založení zahrad. V letech 1719–1947 patřil Krumlov rodu Schwarzenberků, kteří jej ve 2. polovině 18. století různě přestavěli ve stylu vídeňského baroka. Od roku 1871 však sídlili na Hluboké, takže Krumlov ztratil na významu.

Areál zahrnuje čtyřicet budov a palácových stavení soustředěných kolem pěti zámeckých nádvoří a 10 ha zámecké zahrady. Celý areál hradu a zámku je průchozí, veřejnosti přístupný a v sezóně, zvláště v podvečer, je zážitkem procházka jednotlivými nádvořími. Během exteriérové prohlídky zámku lze projít přes tzv. Dolní hrad, který tvoří I. nádvoří (Rejdiště) a II. nádvoří zvané Gardové. Cesta dále pokračuje přes III. nádvoří a IV. nádvoří, která tvoří komplex Horního hradu. Přes Plášťový most se prochází na V. nádvoří a dále do rozlehlé zámecké zahrady se známým otáčivým hledištěm.

Areál můžeme také rozlišit do těchto celků:

- Dolní hrad – nejpůvodnější část hradu, tzv. Hrádek s dominující věží
- Horní hrad – hlavní část zámeckého areálu obklopující III. a IV. nádvoří
- Plášťový most – několikaproschodové přemostění Jelení zahrady spojující zámek, barokní divadlo a zámeckou zahradu z roku 1764
- Zámecké barokní divadlo – jedno z mála dochovaných barokních divadel na světě z roku 1681
- Letní a Zimní jízdárna
- Zámecká zahrada – založena v 2. polovině 16. století, dlouhá 700 m, o celkové rozloze 10 ha. Zámecká zahrada je rozdělena na francouzskou a anglickou část. V první jmenované se nachází Kaskádová fontána, ve druhé pak barokní letohrádek Belárie spolu s otáčivým hledištěm, využívaným v letní sezóně k divadelním a operním inscenacím pod širým nebem.

www.zamekceskykrumlov.eu

Městská část Vnitřní město

Vnitřní město je centrální městská část se spolu přiléhajícím Ostrovem, kterou zcela obklopuje meandr řeky Vltavy. Spojení s ostatními městskými částmi zajišťují tři mosty – Lazebnický most, most Dr. Edvarda Beneše, most Na Horní bráně; a tzv. Jelení lávka. Systém ulic s pravidelným náměstím je téměř nezměněn od doby svého založení. Nalezneme zde velký počet zachovalých městských domů – gotických, renesančních a v menší míře i barokních. Jmenujme alespoň tyto:

- Radnice – renesanční stavba ze 2. poloviny 16. století
- Kašna s morovým sloupem – původně morový sloup z roku 1716 s přistavěnou kašnou z 19. století
- Kaplanka – pozdně gotický dům s raně renesančními prvky
- Kostel sv. Víta – gotický trojlodní kostel z let 1408–1439
- tzv. Krčínův dům – stavba s renesanční fasádou ze 16. století, tradičně spojována s osobou Jakuba Krčína z Jelčan a Sedlčan
- Vlašský dvůr – gotická stavba s renesanční výzdobou a fasádou, jež v minulosti patřila Jakubu Krčínovi
- Jezuitská kolej – čtyřkřídlá renesanční budova z let 1586–1588 vystavěná z příkazu Viléma z Rožmberka
- Široká ulice – nejširší městská ulice v minulosti využívaná k trhům

Městská část Latrán

Latrán, kdysi samostatné město, je další historická čtvrť za řekou, severně od Vnitřního města, v podhradí zámku, ke kterému ve středověku správně náležela. S Vnitřním městem je spojen dřevěným Lazebnickým mostem a i zde nalezneme velké množství menších gotických domů. Při čtvrti leží i bývalá městská část tzv. Neustadt, dnes ulice – Nové Město, kde bylo archeologickými výzkumy prokázáno nejstarší lidské osídlení ve městě z 5. tisíciletí před naším letopočtem. V části Latrán jmenujme alespoň tyto památky:

- Budějovická brána (Latrán čp. 104) – nejmladší a zároveň jediná dochovaná brána z původního středověkého městského opevnění. Byla zbudována nákladem Petra Voka z Rožmberka v letech 1598–1602 architektem Domenikem Benedittem Comettou z Eckthurnu.

– Kostel sv. Jošta – tzv. Německý kostel (Latrán čp. 6) je původně gotický kostel z období kolem roku 1330 založený Petrem I. z Rožmberka, za Petra Voka z Rožmberka byl v letech 1594–1599 renesančně přestavěn (architekt D. B. Cometta z Eckthurnu) a věnován krumlovským protestantům, až do roku 1773 ho spravovali jezuité, v tomto období byl barokizován. V roce 1787 byl za josefinských reforem zrušen. Od 20. století je využíván jako obytný dům. V budově také sídlí muzeum marionet.

– Zámecký pivovar – dříve Schwarzenberský pivovar, dnes Pivovar Eggenberg

– Minoritský klášter – dnes klášter Řádu Křížovníků s červenou hvězdou. Unikátní trojklášter, které zaujímá hned druhé místo co do rozlohy po krumlovském zámku, bylo založeno v polovině 14. století držiteli jihočeského panství – Rožmberky. Stávající podoba kláštera vychází z několika významných stavebních etap zahrnujících založení kláštera, jeho pozdně gotickou úpravu v období mezi lety 1490–1500 (z tohoto období se zachoval unikátní soubor pozdně gotických krovů) a barokní přestavbu probíhající v průběhu 17. a 18. století, která komplexu dala jeho stávající podobu. Klášterní areál prošel rozsáhlou revitalizací. Během ní v bývalých klášterních objektech vzniklo moderní kulturně vzdělávací centrum. Mezi stálé expozice se řadí interaktivní expozice, expozice o životě klarisek a expozice pivovarnictví. K zajímavostem patří řemeslné dílny, v nichž si zájemci mohou zkusit vyrobit vlastní výrobek z kovářské, knihtiskářské či např. sklářské dílny. Nejedno překvapení čeká na návštěvníky v nádherných historických krovech klášterů – Dance macabre, Camera obscura či model města a muzeum stavitelství.

Městská část Plešivec

je část města ležící jižně od jeho historického jádra na levém břehu Vltavy. Skládá se z historického předměstí, které přiléhá k jižnímu okraji historického jádra města, a stejnojmenného sídliště. Zachovala se zde řada cenných domů počínaje renesančními.

– Synagoga – první železobetonová konstrukce v Rakousku-Uhersku; s osmibokou věží a střídým užitím novorománských prvků byla postavena v roce 1909 místní Židovskou obcí.

– Plešivecké náměstí – velké množství renesančních domů

– Fotoateliér Josefa Seidela – jeden z mála dochovaných a funkčních historických foto-ateliérů v Evropě, který najdeme v rodinném domě z roku 1905 s původním vybavením

Kaple na Křížové hoře

Osmiboká kaple Panny Marie Bolestné a sv. Kříže postavená roku 1710 je zaklenutá osmidílnou klenbou a pokrytá stanovou střechou korunovanou lucernou s makovicí a patriarším (dvojitým) křížem. Kapli spravuje českokrumlovský farář, který zde od roku 1991 každoročně koná pouť na svátek Povýšení sv. Kříže (14. 9.). Během roku je kaple nepřístupná.

V Českém Krumlově je samozřejmě plno dalších historických památek, technických zajímavostí, sakrálních staveb, kašen a napajedel apod.

